Úvodom ku katechéze bol úryvok z listu sv. Apoštola Pavla Kolosanom (Kol 1, 3-5):

[Bratia,] vzdávame vďaky Bohu, Otcovi nášho Pána, Ježiša Krista, vždy, keď sa za vás modlíme, lebo sme počuli o vašej viere v Krista Ježiša a o láske, akú máte k všetkým svätým, pre nádej, ktorú máte uloženú v nebi.

Život milosti podľa Ducha

17. katechéza o nerestiach a cnostiach

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

V predchádzajúcich týždňoch sme uvažovali o kardinálnych cnostiach: rozvážnosti, spravodlivosti, mravnej sile a miernosti. Sú to štyri kardinálne cnosti. Ako sme už viackrát zdôraznili, tieto štyri cnosti patria k veľmi starobylej múdrosti, ktorá bola ešte pred kresťanstvom. Ešte pred Kristom sa čestnosť hlásala ako občianska povinnosť, múdrosť ako pravidlo konania, odvaha ako základná súčasť života, ktorý smeruje k dobru a striedmosť ako nevyhnutná miera, aby nás nepohltili excesy. Toto prastaré dedičstvo ľudstva nenahradilo kresťanstvo, ale sa naň zameralo, prehĺbilo ho, očistilo a integrovalo ho do viery.

V srdci každého muža a ženy je teda schopnosť hľadať dobro. Duch Svätý bol darovaný preto, aby ten, kto ho prijíma, dokázal jasne rozlíšiť dobro od zla, mal silu priľnúť k dobru tým, že sa bude vyhýbať zlu, aby tak mohol dosiahnuť plnú sebarealizáciu.

Avšak na ceste, ktorou kráčame všetci k plnosti života a ktorá patrí k nasmerovaniu každého človeka, - každý človek je predurčený k plnosti, mať plnosť života. Kresťan sa teší osobitnej pomoci Ducha Svätého, Ježišovho Ducha. Uskutočňuje sa prostredníctvom daru *troch* ďalších, *výrazne kresťanských cností*, ktoré sa v novozákonných spisoch často spomínajú *spoločne*. Tieto základné postoje, ktoré charakterizujú život kresťana, sú to tri cnosti, ktoré povieme teraz všetci spoločne: *viera, nádej a láska*. Kresťanskí autori ich čoskoro nazvali „teologálnymi“ cnosťami, nakoľko sú prijímané a prežívané vo vzťahu k Bohu, aby ich odlíšili od iných štyroch, ktoré sú nazývané „kardinálnymi“ cnosťami, nakoľko tvoria „základ“ dobrého života. Tieto tri sme dostali v krste a pochádzajú od Ducha Svätého.

Jedny i druhé, teologálne aj kardinálne cnosti boli priblížené v mnohých systematických úvahách, aby tak vytvorili nádherné sedmoro, ktoré sa často dáva do kontrastu so zoznamom siedmich hlavných hriechov. *Katechizmus katolíckej Cirkvi* takto definuje pôsobenie teologálnych cností: „sú základom, dušou a charakteristickou vlastnosťou morálneho konania kresťana. Stvárňujú a oživujú všetky morálne cnosti. Boh ich vlieva veriacim do duše, aby sa stali schopnými konať ako jeho deti a zaslúžili si večný život. Sú zárukou prítomnosti a pôsobenia Ducha Svätého v schopnostiach človeka“ (č. 1813).

Zatiaľ čo rizikom kardinálnych cností je, že plodia mužov a ženy, ktorí hrdinsky konajú dobro, ale osamote, izolovane, veľkým darom teologálnych cností je život *prežívaný v Duchu Svätom*. Kresťan nikdy nie je sám. Nekoná dobro vďaka titanskému úsiliu osobného nasadenia, ale preto, že ako pokorný učeník nasleduje

svojho Učiteľa Ježiša. Napreduje v živote. Kresťan má teologálne cnosti, ktoré sú veľkým liekom na sebestačnosť.

Koľkokrát istí morálne bezúhonní muži a ženy riskujú, že sa v očiach tých, ktorí ich poznajú, stanú namyslenými a arogantnými! Je to nebezpečenstvo, pred ktorým nás dobre varuje evanjelium, kde Ježiš odporúča učeníkom: „Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: ‚Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť'" *(Lk* 17, 10). Pýcha je silný jed: stačí kvapka, aby pokazila celý život poznačený dobrotou. Človek môže vykonať kopec dobrých skutkov, môže zožať pochvaly a uznanie, ale ak to všetko robil len pre seba samotného, aby sa vyvyšoval, môže sa ešte nazývať cnostným človekom? Nie.

Dobro nie je len cieľ, ale aj spôsob. Dobro potrebuje veľa diskrétnosti, veľa láskavosti. Dobro potrebuje predovšetkým zbaviť sa tej niekedy až príliš ťažkopádnej prítomnosti, ktorou je naše ego. Keď je naše „ego" v centre všetkého, všetko zničí. Ak každý čin, ktorý v živote vykonávame, konáme len pre seba, je táto motivácia naozaj taká dôležitá? Úbohé „ego" preberá kontrolu nad všetkým, a tak sa rodí pýcha.

Na nápravu všetkých týchto situácií, ktoré sa niekedy stávajú bolestnými, nám veľmi pomáhajú teologálne cnosti. Najmä keď padáme, pretože aj tí, ktorí majú dobré morálne úmysly, niekedy padajú. Všetci padáme v živote, pretože všetci sme hriešnici. Aj tí, ktorí cnosti denne praktizujú, niekedy pochybia – všetci chybujeme v živote: úsudok nie je vždy jasný, vôľa nie je vždy pevná, vášne nie sú vždy ovládané, odvaha nie vždy prekonáva strach. Avšak ak otvoríme svoje srdce Duchu Svätému – vnútornému Učiteľovi -, On v nás oživí teologálne cnosti: ak sme stratili dôveru, Boh nás znovu otvorí pre vieru. Mocou Ducha, ak sme stratili dôveru, Boh nás otvorí pre vieru, ak sme znechutení, Boh v nás prebudí nádej a ak je naše srdce zatvrdnuté, Boh ho obmäkčí svojou láskou. Vďaka.

- Ktoré z teologálnych cností – viera, nádej, láska - túžiš oživiť vo svojom srdci, vo vašom manželstve a vo vzťahoch s blízkymi (deťmi, vnúčatami)?

Zdroj: https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2024-04/katechezy-o-nerestiach-a-cnostiach-17-zivot-milosti.html